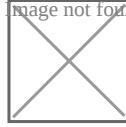

Αγώνας και σχέδια Αγώνα

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Titles12_mesa

pinelopi_delta_pemp

Καθώς ξημερώνει η επόμενη μέρα, ακούγονται από μακριά πυροβολισμοί. Με την πλάβα τους ο Αποστόλης, ο Περικλής κι ο Νάσος, έχοντας μαζί τους το σκυλάκι, τον Μάγκα, προχωρούν προς τους ήχους, που δυναμώνουν ολοένα. Όταν φθάνουν στον Ζορμπά, διαπιστώνουν ότι οι κομιτατζήδες έχουν κάψει το σχολείο αλλά κι ότι οι Έλληνες τους έχουν απωθήσει. Ο Μάγκας βρίσκει την κυρία Ηλέκτρα τραυματισμένη αλλά ζωντανή σ' ένα υπόγειο του σχολείου. Οι άνδρες τη μεταφέρουν στην καλύβα του Βάλτου και περιποιούνται τις πληγές της. Η δασκάλα συνέρχεται και τους διηγείται τα συμβάντα.

– Ο γιατρός μου με φρόντισε, είπε ακουμπώντας το χέρι της σε μια γαζούλα κολλημένη με τσιρότο στο αυτί της. Δεν είμαι χτυπημένη στο κεφάλι. Ένα τσουγκράνισμα του αυτιού έκανε τόσες αταξίες κι αίματα.

– Μα πού ήσταν και πληγωθήκατε; ρώτησε ο Νικηφόρος. Και πως δε σας βρήκαν;

Η κυρία Ηλέκτρα αργοσάλεψε λίγο το κρεμασμένο χέρι της και συλλογισμένη είπε:

– Είναι και καλοί άνθρωποι ανάμεσά τους. Είναι ένας καρβουνιάρης Βούλγαρος, ένας Πέτροφ. Είχα πλαγιάσει, όταν άκουσα να μου χτυπούν το παράθυρο. Παραξενεύτηκα. Είχα κλειδώσει την εξώπορτα της αυλής. Από πού μπήκαν; Σηκώθηκα και ρώτησα. «Ποιος είναι;» Ήταν ο Πέτροφ. Είχε σκαρφαλώσει πάνω από τον τοίχο, γέρος άνθρωπος, για να μου πει πως έρχονται κομιτατζήδες να με σκοτώσουν. Μου είχε φέρει ρούχα αντρίκια, αυτά που φορώ, για να ξεφύγω μαζί του. Πήρα τα ρούχα και τα φόρεσα. Μα την ώρα που ήταν ν' αποφασίσω, δεν έφυγα. Έλεγα πως αν έλθετε εγκαίρως, θα σώσω το σχολειό μου. Και μόλις τους άκουσα που έμπαιναν στον δρόμο, τράβηξα πιστολιές απανωτές, όπως το είχαμε πει. Αυτοί αποκρίθηκαν με μια ομοβροντία, για να με τρομάξουν υποθέτω, γιατί ήταν απ' έξω και δεν έβλεπαν. Εγώ δεν αποκρίθηκα. Τότε έσπασαν την εξώπορτα και περικόκλωσαν το σχολειό. Χτυπούσαν την πόρτα με τα κοντάκια τους, γύρευαν να τη σπάσουν. Φορούσα αντρίκια. Βγήκα σ' ένα παράθυρο και τράβηξα μες στο

μπουλούκι. Ένας έπεσε. Τραβήχθηκαν πίσω οι άλλοι. Είδαν άντρα, που δεν τον περίμεναν, και φοβήθηκαν. Μα ένα πιστόλι τι να σου πρωτοκάνει, ξαναπλησίασαν το σχολειό. Πυροβολούσα εγώ απ' όλα τα παράθυρα, τρέχοντας από το ένα στο άλλο τάχα πως ήμασταν πολλοί μέσα. Γελάστηκαν στην αρχή; Δεν ξέρω. Τραβούσαν στα παράθυρα, αλλά χωρίς να μπουν. Έριχναν ομοβροντίες. Σ' ένα παράθυρο με χτύπησε μια σφαίρα στον ώμο, τον αριστερό ευτυχώς. Μπορούσα ακόμα ν' αντισταθώ. Μα πήγαν κι έφεραν μπαλτάδες. Άρχισαν να σπάζουν τα παντζούρια. Τραβούσα και χτυπούσα όπου μπορούσα, και σαν έπεφτε ένας, απόμακρύνονταν για λίγο οι άλλοι. Μα ξανάρχουνταν. Κι έσπασαν ένα παράθυρο. Είχαν βάλει φωτιά στον αχερώνα. Κατάλαβα πως θα μπουν και θα με πιάσουν. Τότε έτρεξα στο μαγειριό. Μια σφαίρα με πήρε στο αυτί και ζαλίστηκα. Πρόφθασα ν' ανοίξω την καταπακτή και να κατέβω. Άκουα όμως τη φωτιά, τις φωνές τους, τα τρεξίματά τους. Πρόφθασα να βγάλω τη σκάλα, κι εκεί άκουσα τις ομοβροντίες σας. Μου ήλθε ν' ανέβω. Έκανα πάλι να σηκώσω τη σκάλα, μα ζαλίστηκα κι έπεσα. Και ύστερα πια δε θυμούμαι.

Οι άντρες άκουαν μαγεμένοι. Ο Αποστόλης παρακολουθούσε τη διήγηση με όλες του τις αισθήσεις, κρέμουνταν στα χείλη της.

- Πόσους σκοτώσατε, κυρία Ηλέκτρα; ρώτησε με κομμένη ανάσα. Σιγά είπε κείνη:

- Ελπίζω να μη σκότωσα κανένα. Είναι φρικτό να τραβάς στο ψαχνό. Είναι φριχτή μια μάχη. Μα έπρεπε να σας δώσω καιρό να έλθετε.

Οι άντρες ήταν συγκινημένοι. Έγινε σιωπή. Την έκοψε ο Μήτσος:

- Ένα πράμα δεν κατάλαβα, είπε. Ο Αποστόλης σήκωσε χυμένη άμμο, πριν βρει το χαλκά. Ποιος την έχυσε;

Η δασκάλα έριξε μια γελαστή ματιά του Αποστόλη.

- Α, αυτό είναι το καμάρι μας, είπε. Γυμναστήκαμε πολύ, ο Αποστόλης κι εγώ, για να μάθουμε να το κάνουμε. Έπρεπε, μπαίνοντας στον κρυψώνα, να τον σκεπάσουμε κιόλα, ειδικά ήταν περιττό και να μπορούμε μέσα. Βάζαμε λοιπόν ένα σάκο άμμο στην άκρη της τρύπας, λίγο γερμένο προς το μέρος όπου ήταν ο χαλκάς, και κλείοντας την πλάκα, τελευταία τον τραβούσαμε λίγο, έτσι που να 'πεφτε αργά και να χύνουνταν μόλις έκλειε η πλάκα. Άλλη φορά το κάμναμε εύκολα. Μα σήμερα ήμουν ζαλισμένη, τράβηξα βιαστικά το σάκο, και μάλιστα λίγη άμμος χύθηκε στον κρυψώνα. Είχα την ανησυχία ακόμα, μήπως και δε σκέπασα το χαλκά. Σαν άκουσα τα τρεξίματά τους στην κουζίνα, και πως έσπαζαν ξύλα και πιάτα, μ' έλουσε κρύος ιδρώς. Φαντάζεσθε την ανακούφισή μου, σαν άκουσα τους πυροβολισμούς σας.

- Ωστε ξέρατε πως είχε έλθει βοήθεια; ρώτησε ο Νικηφόρος. Και όμως εμείς δε σας βρήκαμε. Φεύγαμε, νομίζαμε πως σας σκότωσαν ή πως σας πήραν. Αν δεν έφτανε αυτός ο μικρός, πρόσθεσε δείχνοντας τον Αποστόλη, δε θα σας βρίσκαμε.

- Είσαι καινούριος ακόμα σ' αυτόν τον πόλεμο, κύριε Αρχηγέ, είπε με τη βαθιά φωνή του ο Γρέγος. Τώρα που βγαίνεις στα χωριά, να το έχεις στο νου σου αυτό. Δεν υπάρχει χωριό χωρίς κρυψώνες. Σα δε βρίσκεις το θηρίο, γύρευε τη σπηλιά. Μα δεν τη βρήκες; Βάλε φωτιά στο σπίτι, θα καεί σαν ποντίκι. Έτσι το 'κανε ο καπετάν Μακρής με τον παπα-Δράκο στα Καστανοχώρια, στο Λεμπέσοβο, κι έκαψε το σπίτι όπου κρύβουνταν ο Κωνστάντσοφ, ένας από τους χειρότερους κακούργους που τρομοκρατούσε τα ελληνικά χωριά κι έσκασε αυτός μέσα στον κρυψώνα του, με όλο του το σώμα. Αυτά τα τερτίπια τα ξέρουν αυτοί, και πως υπάρχουν παντού κρυψώνες. Γιατί, νομίζεις, έβαλαν φωτιά στο σχολειό της κυρίας Ηλέκτρας; Για να κάψουν εκείνον ή εκείνους που πολεμούσαν μέσα.

- Φρίκη!... μουρμούρισε ο Μήτσος.

Image not found or type unknown

Ο Νικηφόρος σήκωσε τα μάτια του.

– Ναι, είπε, φρίκη. Ακόμα δε συνήθισα αυτές τις αλληλοδολοphonίες...

Αργά προφέροντας είπε ο Βασίλης:

– Αν σου είχαν σκοτώσει μητέρα, γυναίκα και παιδί, θα καταλάβαινες, κύριε Αρχηγέ... και θα συνήθιζες.

Κανένας δε μίλησε. Και για ν' αλλάξει τη σκέψη των αντρών, είπε ο Νικηφόρος:

– Πρώτη μας δουλειά τώρα είναι πως να πάμε την κυρία Ηλέκτρα στη Θεσσαλονίκη. Αποστολή, εσύ που πήγες τον καπετάν Άγρα, ποιος είναι ο πιο εύκολος δρόμος;

Χωρίς δισταγμό αποκρίθηκε ο Αποστόλης:

- Με πλάβα στην Κρυφή, από κει θα κατεβούμε τον Λουδία ως το Πλατύ, και από κει με το τρένο στη Θεσσαλονίκη, όπου θα φθάσουμε κατά τις επτά απόψε.

- Στο Πλατύ ο σταθμός είναι κοντά στον ποταμό; ρώτησε ο Νικηφόρος.

- Όχι, αποκρίθηκε λίγο μπερδεμένος ο Αποστόλης. Θα έχουμε να περπατήσουμε.

Ο Γρέγος τον διέκοψε με μια κίνηση του χεριού.

- Δεν πειράζει. Δε θα περπατήσει το κορίτσι, είπε με τη βαθιά ζεστή φωνή του. Μη νοιάζεσαι, Αρχηγέ. Έτσι κι έτσι θα φεύγαμε σήμερα, ο Βασίλης κι εγώ. Ο Βασίλης για την Κουλακιά κι εγώ για το λημέρι... ξέρεις.

Σκοτισμένος είπε ο Νικηφόρος:

- Δεν κάνει να βγείτε σεις στο Ρουμλούκι, καπετάν Ακρίτα... Ή να σας δουν στο Πλατύ.

- Μη σκοτίζεσαι, είπε ο Γρέγος. Με τούρκικα ρούχα θα περάσει ο Βασίλης. Και τη νύχτα περνώ κι εγώ. Ε, Βασίλη; Ούτε πρώτη ούτε ύστερη φορά δε θα είναι που το κάνομε. Μόνο θα μας δώσεις οδηγό τον Αποστόλη.

- Και ποιος θα τη συνοδεύσει στη Θεσσαλονίκη; ρώτησε ο καπετάν Νικηφόρος.

- Εγώ βέβαια! είπε ο Αποστόλης. Έχω γραπτή άδεια του Χαλίλμπεη να πηγαиноέρχομαι ελεύθερα στη Θεσσαλονίκη.

- Και πού θα σε βρούμε ύστερα; ρώτησε ο Βασίλης. Εσύ πάλι θα με οδηγήσεις στην Κουλακιά;

- Εγώ βέβαια! Θα κρυφθείτε μια μέρα στο Πλατύ. Θα σας πω πού.

Πάλι σήκωσε το χέρι του ο Γρέγος.

- Ξέρω, είπε. Θα τα πούμε στο δρόμο.

Ο Αποστόλης συνοδεύει την κυρία Ηλέκτρα στον γιατρό στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια πηγαίνουν με τον Βασίλη στην Κουλακιά. Εκεί βρίσκουν τον Τάκη, τον ορφανό μαθητή της κυρίας Ασπασίας, αλλά ο Βασίλης διαπιστώνει ότι δεν πρόκειται για το χαμένο παιδί του. Απογοητευμένος φεύγει μόνος του.

Ο Αποστόλης πηγαίνει στη Θεσσαλονίκη, στο Προξενείο. Από συζήτηση με τη Ζωή μαθαίνει ότι ο παπάς που είχε συνοδέψει πριν από καιρό από την Κουλακιά είναι ο καπετάν Γρέγος. Αναρωτιέται: «Γιατί άραγε να κρύβεται;». Από το Προξενείο τον στέλνουν με ένα μήνυμα στον καπετάν Νικηφόρο.

Χωρίς να πει σε κανένα πού θα πήγαινε, ο καπετάν Νικηφόρος ετοιμάστηκε για εκστρατεία. Μόνο στον καπετάν Παντελή και στον Μήτσο Βασιωτάκη, ιδιαιτέρως, εμπιστεύθηκε το σχέδιο του να πάει στο Μπόζετς. Από το Κέντρο οι διαταγές ήταν να ξεκαθαρίσει το έδαφος από την πληγή των κομιτατζήδων, που κάθε τόσο διέπρατταν και από ένα καινούριο έγκλημα. Πότε σκότωναν χωρικούς εκεί που καλλιεργούσαν τα χωράφια τους, πότε πετροβολούσαν κοριτσάκια στην αυλή του ελληνικού σχολείου, πότε βασάνιζαν και θανάτωναν γυναίκες που δεν ήθελαν να προδώσουν τους άντρες τους, ή έσφαζαν ολόκληρα κοπάδια από πρόβατα κι έκαταν τις στάνες. Ιδιαιτέρως όμως κατεδίωκαν τους παπάδες και τους δασκάλους, που διατηρούσαν το ελληνικό φρόνημα στα χωριά.

Image not found or type unknown

Εκτός από το ηρωικό Πέτροβο, που με

τον παπα- Μανόλη ως αρχηγό και τον γενναίο χωρικό Ιβάν Ίλκο ποτέ δεν προσχώρησε στη βουλγάρικη προπαγάντα, ούτε παραδέχτηκε ποτέ ν' απαρνηθεί το Πατριαρχείο, τα βόρεια χωριά της Λίμνης όλα σχεδόν βουλγάριζαν, μερικά από αγάπη για τους Βουλγάρους, άλλα, τα περισσότερα, από φόβο. Και οι γενναιότεροι πιστοί Πατριαρχικοί κάτοικοί τους, που επέμεναν να ομολογούν την εθνικότητά τους, υπέφεραν όσο σε κανένα άλλο μέρος.

Μα φωλιές των κομιτατζήδων ήταν ιδιαιτέρως το Μπόζετς και τα Κουρφάλια.

Το Μπόζετς ήταν δύσκολο να χτυπηθεί, γιατί έπεφτε μακριά από τη Λίμνη. Έπρεπε το ελληνικό σώμα να διασχίσει γυμνό κάμπο, σπαρμένο βουλγάρικες στάνες και τουρκαλβανικές κισλάδες, Γκέκηδες και τούρκικο στρατό, που πηγαινοέρχονταν από τα Γιαννιτσά σε όλα τα χωριά. Ο τούρκικος στρατός δεν προλάβαινε ποτέ κανένα έγκλημα. Μα μπορούσε να καταστρέψει το ελληνικό σώμα, κόβοντάς του την υποχώρηση, την ώρα που θα επέστρεφε στη Λίμνη ύστερα από την τιμωρία των κακούργων. Ήταν δύσκολη όσο και τολμηρή επιχείρηση. Χωρίς δισταγμό την αποφάσισε ο καπετάν Νικηφόρος, και με τη συνηθισμένη του ταχύτητα και τόλμη την έβαλε στο δρόμο. Πράκτορα στο Μπόζετς είχε τον πάτερ Χρυσόστομο, τον δήθεν καλόγερο του Αγίου Όρους, άνθρωπο γενναίο και αφοσιωμένο, που ζούσε στο εχθρικό χωριό με το πιστόλι μέρα νύχτα στο χέρι, μόνος, σαν παρίας, γιατί και οι Έλληνες ακόμα δεν τολμούσαν, από φόβο των Βουλγάρων, να τον πλησιάσουν φανερά. Μόνο τρεις χωρικοί, και η δασκάλισσα η κυρία Ευθαλία, πήγαιναν προκλητικά και τον έβλεπαν και συνεννοούνταν μαζί του.

Σ' αυτούς τους τρεις χωρικούς και στον πάτερ Χρυσόστομο μήνυσε ο Νικηφόρος πως θα 'βγαινε την επαύριο, και να είναι έτοιμοι να δεχθούν το σώμα και να βοηθήσουν.

Κρυφά και σιωπηλά έγιναν όλες οι ετοιμασίες.

Άκουσε την αφήγηση της ιστορίας

%_baltos_12__%

? ?????? ??? ?????????????? ?????????? ??? ?? ?????? ??? ?????????? ??????? ??? ?????????? ??????????
«?? ???? ??? ?????????????? ??????».